

Hanna Ruohola

Pienlaukkumalliston suunnittelu ja tuotantoyritysten kartoitus True Colours Designille

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muotoilija AMK

Muotoilu

Opinnäytetyö

22.11.2017

<p>Tekijä Otsikko</p> <p>Sivumäärä Aika</p>	<p>Hanna Ruohola Pienlaukkumalliston suunnittelu ja tuotantoyritysten kartoitus True Colours Designille</p> <p>38 sivua 22.11.2017</p>
<p>Tutkinto</p>	<p>Muotoilija AMK</p>
<p>Koulutusohjelma</p>	<p>Muotoilu</p>
<p>Suuntautumisvaihtoehto</p>	<p>Tekstiilisuunnittelu</p>
<p>Ohjaajat</p>	<p>Tuiti Paju, Lehtori Tiina Karhu Lehtori</p>
<p>Opinnäytetyön aiheena on suunnitella ja valmistaa mallikappaleet pienlaukkumallistoon sekä kartoittaa Euroopan alueelta tuotantopaikkoja. Työn toimeksiantajana toimii True Colours Design. Tuotantopaikkojen kartoitus on rajattu Viroon, Puolaan, Espanjaan, Italiaan sekä Portugaliin. Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa tuotantopaikkoja laukunvalmistuksen ja True Colours Designin tarpeet huomioon ottaen.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytetään dokumentointia suunnittelun ja mallikappaleiden valmistuksen yhteydessä sekä haastatellaan suomalaista True Colours Designia. Tiedonkeruuta tehdään sähköisistä ja kirjallisista aineistoista tutkimuksellisessa sekä toiminnallisessa osuudessa.</p> <p>Opinnäytetyön lopputuloksena syntyi mallikappaleet kahdesta laukusta, joiden suunnittelu-prosessia esitellään työssä. Euroopassa kartoitetuista tuotantopaikoista koostetaan toimeksiantajalle lista, jota ei julkaista opinnäytetyön puitteissa. Tekstissä käydään läpi maa-kohtaisesti yleisellä tasolla Euroopassa toimivaa tekstiili- ja vaateteollisuutta. Opinnäytetyö on suunnattu tekstiilisuunnittelun ja vaatetusalan opiskelijoille, sekä kaikille tekstiili- ja vaateteollisuudesta kiinnostuneille.</p>	
<p>Avainsanat</p>	<p>Tekstiilisuunnittelu, vastuullinen suunnittelu, tuotemallisto, Eurooppalainen tekstiilituotanto, tuotesuunnittelu</p>

Author Title	Hanna Ruohola Designing a Small Bag Collection and Charting Manufacturers for True Colours Design
Number of Pages Date	38 pages 22.11.2017
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Design
Specialisation option	Textile Design
Instructors	Tuiti Paju, Senior Lecturer Tiina Karhu, Senior Lecturer
<p>The subject of this thesis is to design a small bag collection for True Colours Design and produce samples of them. The thesis also maps out the textile and clothing industry and production places in Europe. The commissioner for thesis is True Colours Design. The thesis is outlined to map out manufacturers in Estonia, Poland, Spain, Italy and Portugal. The aim was to discover the manufacturers in Europe with an aspect of bag production.</p> <p>Self-documentation was one of the research methods in the design and production process. This thesis includes interview of the Finnish company True Colours Design. Data collection for the theoretic and design section includes research online and also other written material.</p> <p>The outcome of the thesis consisted of two prototypes for the bag collection. Manufacturers which were found in Europe were formed in to a list for True Colours Design. The thesis processes textile and clothing manufactory on a general level. The thesis is aimed at textile and clothing design students and all who are interested in textile and clothing industry.</p>	
Keywords	Textile design, responsible design, collection, European textile industry, product design

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön esittely	1
2.1	Tavoitteet	1
2.2	Työn rajaus	2
2.3	Viitekehys ja tutkimuskysymys	2
3	True Colours Design	4
4	Järjestöt ja ympäristömerkit	6
4.1	Eurooppalaiset järjestöt	7
4.2	Ympäristömerkit	8
4.3	Design from Finland -merkki	9
5	Suunnittelu ja mallikappaleiden valmistus	11
5.1	Suunnittelun lähtökohdat	11
5.2	Materiaalit	12
5.3	Kuosisuunnittelu	14
5.4	Tuotesuunnittelu	18
5.5	Mallikappaleiden valmistus	20
5.6	Lopputulos	22
6	Tekstiili- ja vaateteollisuus	24
6.1	Tekstiili- ja vaatetuotanto Euroopassa	25
6.2	Työolot ja vähimmäispalkat Euroopassa	26
6.3	Tekstiili- ja vaateteollisuuden ympäristövaikutukset	28
6.4	Vastuullinen tuotanto	29
7	Kartoitetut tuotantopaikat maakohtaisesti	30
7.1	Yhteenveto	32
8	Yhteenveto opinnäytetyöstä ja jatkosuunnitelmat	33
	Lähteet	35

1 Johdanto

Tekstiilisuunnittelun opinnoissani olen huomannut, että haluan suuntautua kuosi- ja tuotesuunnitteluun. Tekstiilisuunnittelu on laaja käsite, sillä se kattaa sisälleen esimerkiksi myös neulesuunnittelun, kudottujen kankaiden suunnittelun sekä graafiseen suunnitteluun liittyviä tehtäviä. Opinnäytetyökseni halusin valita sellaisen aiheen, mihin minulla on vahva kiinnostus ja mikä tukee osaamistani ja alalle suuntautumistani. Lähestyin True Colours Designia, jolle olen tehnyt ensimmäisen työharjoitteluni sekä messu- ja ammattialanprojektin opintojeni aikana. Keskustelimme yrityksen omistajan Sari Taipaleen kanssa, mikä olisi sopiva opinnäytetyön aihe ja mistä molemmat osapuolet hyötyisivät. Työn aiheen valitsimme yhdessä omien vahvuuksieni ja kiinnostuksieni mukaan sekä yrityksen tarpeet huomioon ottaen. Olen tehnyt opintojeni aikana mallikappaleita erilaisista tuotteista ja suunnittelun ohella olen kiinnostunut vahvasti myös tekstiili- ja vaatetuotannosta.

Opinnäytetyössä käyn läpi laukkumalliston suunnitteluprosessia ja kartoitan Euroopassa tapahtuvaa tekstiili- ja vaatetuotantoa. Kartoitan tuotantomaita sekä tehtaita laukunvalmistuksen näkökulmasta. Kartoitettaviksi maiksi on valittu Viro, Puola, Portugali, Espanja ja Italia. Työssäni haastattelen True Colours Designin perustajaa Sari Taipalettä. Tutkin tekstiili- ja vaatetuotantoa ekologisesta ja eettisestä näkökulmasta. Työssäni kerron Euroopassa toimivista tekstiili- ja vaatetusalaa koskevista järjestöistä sekä käyn läpi muutaman työn kannalta oleellisen ympäristömerkin. Vertailen eri maiden vähimmäispalkkoja sekä tekstiili- ja vaatetusalan vaikutuksia ympäristöön. Käsittelem työssäni myös yritysten läpinäkyvyyttä tuotantopaikkojen suhteen.

2 Opinnäytetyön esittely

2.1 Tavoitteet

Opinnäytetyön tutkimuksellisen osion tavoitteena on perehtyä Euroopassa tapahtuvaan vaate- ja tekstiiliteollisuuteen laukunvalmistuksen näkökulmasta. Tavoitteena on löytää Virossa, Puolassa, Espanjassa, Italiassa ja Portugalissa toimivia tuotteen valmistajia sekä materiaalin tuottajia.

Työn toiminnallisessa osuudessa tavoitteena on suunnitella True Colours Designille pienlaukkumallisto, joka sopii brändin tyyliin ja ideologiaan. Tarkoituksena oli alun perin toteuttaa mallikappaleet kolmesta laukusta, mutta päädyimme toimeksiantajan kanssa siihen, että valmistan kahdesta mallista mallikappaleet. Työn tavoitteena on antaa tietoa muotoilu- ja vaatetusalan opiskelijoille, jotka ovat kiinnostuneita tuotesuunnittelusta ja valmistuksesta sekä tuotannosta Euroopassa.

2.2 Työn rajaus

Opinnäytetyö on jaettu kahteen osioon: pienlaukkumalliston suunnitteluun ja tuotantopaikkojen kartoitukseen Euroopassa. Opinnäytetyössä käsitellään tuotantoyrityksien ja materiaalin valmistajien kartoitusta Euroopan alueella, laukkujen ja nahan tuotantoon liittyviä yleisimpiä standardeja sekä pienlaukkumalliston suunnittelu- ja valmistusprosessia.

Tutkimuksellisessa osiossa kartoitan laukunvalmistukseen soveltuvia tuotantoyrityksiä sekä materiaalien valmistajia ja toimittajia. Näitä toimijoita etsin Euroopan alueelta Virosta, Puolasta, Italiasta, Portugalista ja Espanjasta. Kartoitettavat maat on valittu toimeksiantajan mielenkiinnosta tekstiili- ja vaateteollisuudesta juuri näitä maita kohtaan. Yrityksiä kartoittaessani otan huomioon True Colours Designin toiveet ja tarpeet. Tutkimuksellisessa osiossa käsitelen tekstiilyritysten läpinäkyvyyttä tuotantopaikkojen suhteen sekä käyn läpi tekstiili- ja vaatetuotantoa ekologisesta ja eettisestä näkökulmasta katsoen.

Toiminnallisessa osuudessa suunnittelen ja valmistan mallikappaleet pienlaukkumallistoon. Toimin True Colours Designin kanssa tiiviissä yhteistyössä suunnitteluprosessin aikana ja huomioin yrityksen toiveet. Kerron suunnittelu- ja valmistusprosessin vaiheista ja dokumentoin sitä prosessin edetessä. Lopussa pohdin kartoitukseni tuloksia sekä malliston suunnittelu- ja valmistusprosessin onnistumista.

2.3 Viitekehys ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyöni tutkimuskysymys on seuraava:

Mitä tulee ottaa huomioon tuotantopaikkoja valitessa?

Viitekehysten keskiössä (kuva 1) on pienlaukkumalliston suunnittelu, koska opinnäytetyössä käytävät osiot linkittyvät sen ympärille. Pienlaukkumallisto suunnitellaan toimeksiantajan tarpeesta ja kiinnostuksesta laukkumallistoa kohtaan. Laukuista toteutetaan mallikappaleet, jotta saadaan selville minkälaisista materiaaleista ja malleista ollaan kiinnostuneita. Mallikappaleet auttavat myös tuotteiden jatkokehityksessä. Opinnäytetyössä käsitellään tuotantopaikkojen kartoittamista Euroopasta, sillä True Colours Designille etsitään tuotteenvalmistajia ja materiaalin tuottajia sieltä. Kaikessa otetaan huomioon True Colours Designin tarpeet ja näkökulma, sillä se toimii työn toimeksiantajana. Opinnäytetyöhön on otettu ekologinen ja eettinen näkökulma, ja se kuvaa myös toimeksiantajan näkemyksiä ja periaatteita. Ekologinen ja eettinen näkökulma on työssä mukana koko prosessin ajan. Työn tarkoituksena on luoda pohjaa pienlaukkumalliston tuotantoon Euroopassa.



Kuva 1. Viitekehys.

3 True Colours Design

True Colours Design on suomalainen lifestyle-brändi, joka suunnittelee sisustus- ja tekstiilituotteita. Yrityksen on perustanut Sari Taipale vuonna 2010, jolloin yritys aloitti toimintansa korusuunnittelun parissa. True Colours Design aloitti kuosien myynnin yritysasiakkaille vuonna 2012 ja suunnittelee ja myy niitä edelleen. Yritys laajensi toimintaansa omiin sisustus- ja tekstiilituotteisiin vuonna 2016. Tuotteet lanseerattiin Habitare-messuilla syksyllä 2016. Tällä hetkellä True Colours Designin valikoimaan kuuluvat keittiöpyyhkeet, leikkuulaudat, pannunaluset, sieniliinat, tarjotinpöydät, magneettitaulut, laudeliinat, kaitaliinat sekä magneetti- ja paperituotteet (kuva 2). True Colours Designin tavoitteena on viedä suomalaista kulttuuria ja suunnittelua maailmalle omalla näkyksellään, sekä tuoda markkinoille hyvälaatuista ja kestävää käytännön designia.

Brändin ideologiana on tuoda värikkäillä ja inspiroivilla sisustustuotteilla elämäniloa ja hyvinvointia jokaiseen päivään. Yritys haluaa olla uskollinen omalle suunnittelulle ja luoda ajatonta suunnittelua. True Colours Designin kuosituotteille on myönnetty Design from Finland -merkki. Yrityksen fokuksena on tekstiilien ja piensisustustuotteiden suunnittelu ja valmistus. True Colours Designille ovat tärkeitä laatu sekä lähellä tuottaminen. Tällä hetkellä markkinoilla olevat tuotteet on valmistettu Suomessa ja Ruotsissa alihankkijoilla. (True Colours Design 2017.) Yritys on kiinnostunut kierrätysmateriaaleista ja suosii tuotepakkauksissa myös kierrätettyä materiaalia.

Tuotteita myydään pääasiassa yrityksen omassa verkkokaupassa (www.truecolours.fi) sekä japanilaisen jälleenmyyjän kautta. True Colours Designilla on tuotteita myynnissä myös Weecosilla, joka myy suomalaisia kestävä kehityksen mukaisia designituotteita (<https://www.weecos.com/fi>). Yritys osallistuu tapahtumiin kuten Habitare, Design Market ja Ornamon Design Joulumyyjäiset.



Kuva 2. Vibe- laudeliina ja Virna- keittiöpyyhe. (True Colours Design)

Yrityksen perustaja Sari Taipale on valmistunut Metropolista tekstiilisuunnittelijaksi vuonna 2013 (Muotoilija AMK). Hän on toiminut tätä ennen IT-alalla henkilöstöpäällikkönä. Sari Taipale on toiminut kuosisuunnittelijana myyden kuoseja yritysasiakkaille vuodesta 2012 ja osallistunut kuoseillaan Suomessa ja ulkomailla messuille, kuten Heimtextil Frankfurt, Heimtextil Russia, Japantex ja NordicBuzz. Hän on ollut mukana Studio Hillassa ja Patternsfrom Agency -suunnittelijaryhmissä. Sarin kuoseja on nähty Suomessa ja ulkomailla mm. yritysasiakkaiden vuodetekstiileissä, sisustustyynyissä, saunatekstiileissä ja uimapuvuissa.

Haastattelin True Colours Designin omistajaa ja suunnittelijaa Sari Taipaleta 8.11.2017. Haastattelun tarkoituksena oli tuoda esiin yrityksen toimintaa ja tavoitteita. Sari Taipale kertoi oman designfilosofiansa perustuvan omaan intuitioonsa luottamiseen ja omille arvoille uskollisena pysymiseen. Taipale kertoo, että True Colours Designin tavoitteena on tuottaa värikkäillä ja inspiroivilla sisustustuotteilla ja asusteilla elämäniloa ja hyvinvointia jokaiseen päivään sekä kotimaassa että valituissa maissa Suomen ulkopuolella. Kun kysyin Taipaleelta miksi True Colours Design on kiinnostunut laukkumarkkinoista. Hän vastasi, että ajattelee pikemminkin pyrkivänsä lifestyle-markkinoille. Hän haluaa tuoda markkinoille kuosillisen laukun, joka sopii True Colours Designin kohderyhmän tarpeisiin. Hän kuvailee olevansa myös laukku-friikki, joten pitäähän mallistosta löytyä laukku. (Taipale 2017.)

Kysyin Taipaleelta miksi True Colours Design on kiinnostunut Euroopassa tuottamisesta. Hän vastasi, että tuottaisi mielellään kaikki tuotteet Suomessa, jos se olisi mahdol-

lista. Kotimaisten toimijoiden kanssa on helpointa varmistua tuotteiden laadusta, ekologisuudesta, tuotanto-olosuhteista, jne. Hän kertoo joutuvansa turvautumaan alihankintaan Suomen ulkopuolella yleensä kolmesta syystä: tuotteiden teollista tuotantoa ei löydy Suomesta, tuotanto ei sisällä hänelle tärkeitä ominaisuuksia ja se ei ole räätälöitävissä tai tuotantopaikat eivät ole kiinnostuneita tuottamaan riittävän pieniä eriä, eikä True Colours Design voi vielä investoida isoihin eriin. Hän näkee Suomen jälkeen parhaana vaihtoehtona olevan Euroopan, mistä teollista tuotantoa löytyy vielä suhteellisen läheltä. Kysyin, tavoitteleeko True Colours Design tulevaisuudessa muita merkkejä kuin Design from Finland -merkkiä. Taipale kertoo, että ei todennäköisesti ihan lähitulevaisuudessa, mutta ei pidä sitä mahdottomana. Merkit voivat olla myös alihankkijoilla ja se riittää hänelle, jos hän voi näin varmistua esimerkiksi tuotteiden ekologisuudesta. (Taipale 2017.)

4 Järjestöt ja ympäristömerkit

Tässä osiossa käsittelen opinnäytetyön kannalta oleellisia tekstiili- ja työntekijöiden oikeuksiin liittyviä järjestöjä sekä merkkejä. Järjestöt ja ympäristömerkit ovat Euroopan tekstiili- ja vaatetusteollisuuden kannalta oleellisia, joten käsittelen ne pääpiirteittäin. Käsiteltäviä järjestöjä ovat BSCI, Eurofound, GOTS ja EURATEX. Käsittelen Euroopassa yleiset ympäristömerkit EU-ympäristömerkin sekä ÖKÖ tex -merkin. Mukana on myös suomalainen Design from Finland -merkki, joka on oleellinen suunnittelun ja toimeksiantajan kannalta.

Vastaavana järjestönä Suomessa toimii Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus (SASK), joka on työntekijöiden oikeuksiin keskittyvä kehitysyhteistyöjärjestö. Sen tavoitteena on poistaa köyhyyttä ja eriarvoisuutta työolojen parantamiseen keskittymällä. SASKin toiminta on kymmenessä pääkohdemaassa, ja sillä on noin 40 kehitysyhteistyöhanketta käynnissä. SASKin jäsenjärjestöinä toimivat suomalaiset keskusjärjestöt sekä ammattiliitot, jotka rahoittavat sen toimintaa. (SASK 2017.)

Suomessa toimii vaate-, tekstiili- ja muotialan yritysten järjestönä Suomen Tekstiili & Muoti ry. Järjestö vaikuttaa alalla vahvasti ja toimii työmarkkinajärjestönä. Suomen Tekstiili & Muoti ry:n tehtäviin kuuluvat alan työehtosopimukset, standardit sekä vaikuttaminen alaa koskevaan lainsäädäntöön kansallisella sekä kansainvälisellä tasolla.

Järjestö auttaa jäsenyrityksiä liiketoimintaa sekä työelämää koskevissa asioissa. (Suomen Tekstiili & Muoti 2017.)

4.1 Eurooppalaiset järjestöt

BSCI

BSCI (Business Social Compliance Initiative) on kansainvälinen yritysten luoma riskiluokitus. Sen on Foreign Trade Associationin (FTA) perustama ohjelma, jonka toimintaperiaatteet perustuvat erilaisiin kansainvälisiin sopimuksiin. BSCIn tavoitteena on saada yritykset toimimaan vastuullisesti liiketoiminnan ja työolojen suhteen. BSCI mittaa myös valtion poliittista vakautta ja hallinnon luotettavuutta. Pieni luku kertoo huonosta hallinnosta ja isompi taas paremmasta. Yritysvastuun näkökulmasta suurimman riskin maita ovat Bangladesh ja Kiina. Intia, Tunisia ja Marokko ovat hallinnon toimintaltaan näitä hieman vakaampia. BSCI-lukemia hyödynnetään monissa yritysraporteissa. (BSCI 2017.)

Eurofound

Eurofound on Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö. Säätiö on perustettu vuonna 1975 edistämään parempien työ- ja elinolojen suunnittelua ja toteuttamista. Eurofound hoitaa tehtävänsä Euroopan unionin, hallitusten, työnantajien ja ammattiliittojen kanssa yhteistyössä. Säätiön tavoitteena on tukea Euroopassa asuvien kansalaisten elämänlaatua jatkuvasti seuraamalla työ- ja elinoloissa tapahtuvaa kehitystä. Eurofound laatii näitä aiheita koskevia tarkkoja analyyseja hallituksille ja työmarkkinaosapuolia varten. Euroopassa tapahtuva työ- ja elinolosuhteet ovat jatkuvassa muutoksessa, joten Euroopan unioni pyrkii ennakoivaan toimintaan. Eurofound käyttää seurantatyökalunaan Euroopan työolotutkimusta (EWCS), Euroopan yritystutkimusta (ECS), Euroopan elämänlaatututkimusta (EurLIFE), Euroopan muutoksenseurantakeskusta (EMCC) sekä Euroopan työelämän suhteiden seurantakeskusta (EurWORK). (Eurofound 2017.)

GOTS

Global Organic Textile Standard International Working Group (GOTS) koostuu neljästä isosta järjestöstä, joita ovat OTA (Yhdysvallat), JOCA (Japani), IVN (Saksa) sekä Soil Association (Iso-Britannia). GOTS -sertifikaatti on ilmestynyt vuonna 2005, ja se on

päivitetty viimeksi vuonna 2017 versioon 5.0. GOTS toimii luonnonmukaista tekstiilituotantoa edistävänä järjestönä. GOTSin tarkoituksena on sertifioida tuotteiden valmistuskaari raaka-aineen viljelystä tuotteen viimeistelyyn saakka. GOTSin Organic -sertifikaatti on mahdollista saada tekstiilituotteille, joiden kuitujen koostumus on vähintäänkin 95 % luomutuotantoa. Tuotannon tulee täyttää tietyt ympäristö- ja myrkkypitoisuusarvojen kemikaalien standardit. Myös tuotannossa käytettävän veden on oltava puhdistettua ennen kuin se lasketaan luontoon. Monien aineiden ja kemikaalien käyttö on hyvin rajattua tuotannossa ja osa on kokonaan kielletty. (GOTS 2017.)

EURATEX

The European apparel and textile confederation (EURATEX) on organisaatio, joka edustaa Euroopan tekstiili- ja vaateteollisuutta. EURATEX on perustettu vuonna 1996, ja vuodesta 2008 lähtien se on ollut Euroopan unionin avoimuusrekisterissä. EURATEX pyrkii luomaan suotuisan ympäristön Euroopassa tekstiili- ja vaateteollisuudelle. EURATEXIN jäsenjärjestöt edustavat EU:ssa 177 700 alan yritystä. Organisaatio tarjoaa EU-järjestöille tarkkaa tietoa ja hyviä käytännön työkaluja joilla edistää taloudellista kasvua, sekä helpottaa työpaikkojen luomista. EURATEX on keskittynyt teollisten käytäntöjen, tutkimusten ja innovaatioiden, vapaakaupan sekä kestävän kehityksen mukaisen tuottamisen tukemiseen. EURATEX pyrkii edistämään kestävästä kasvusta Euroopan tekstiili- ja vaateteollisuudessa. (EURATEX 2017.)

EURATEXiin kuuluvat seuraavat tekstiiliyhdistykset:

International Association of Users of Artificial and Synthetic Filament Yarns and of Natural Silk (AIUFFASS), European Man-made Fibres Association (CIRFS), International Association Serving the Nonwovens & Related Industries (EDANA), European Federation of the Cotton and Allied Textiles Industries (EUROCOTON), European Carpet and Rug Association (ECRA), European Textile Services Association (ETSA) sekä FUR EUROPE. (EURATEX 2017).

4.2 Ympäristömerkit

EU-ympäristömerkki

EU-ympäristömerkkijärjestelmä toimii osana Euroopan kestävästä tuotannosta sekä kulu- tusta koskevaa politiikkaa. Sen tarkoituksena on pyrkiä vähentämään tuotannon ja ku-

lutuksen kielteisiä vaikutuksia ilmastoon, ympäristöön, terveyteen ja luonnonvaroihin. Merkki on tullut voimaan vuonna 1992. Järjestelmän tarkoituksena on edesauttaa sellaisten tuotteiden myyntiä jotka täyttävät ympäristösuojelullisen tason vaatimukset. EU-ympäristömerkki voidaan myöntää EU-maissa, Norjassa, Islannissa, Liechtensteinissa ja Sveitsissä. (EU-Ympäristömerkki 2017.)

EU-ympäristömerkki vaatteissa ja tekstiileissä merkitsee sitä, että tuotantoprosessissa on minimoitu terveydelle ja ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä. Tekstiilin värien tulee kestää pesua, hankausta, hikoilua sekä valoa. Tekstiili ei saa sisältää lyijypohjaisia pigmenttejä, atsoniväriaineita sekä epäorgaanisia kuituja. (EU-ympäristömerkki 2017.)

ÖKÖ-tex

Ökö-tex 100 on tekstiili- ja vaatetusteollisuudessa käytössä oleva standardi, millä varmistetaan, että tuotteet eivät sisällä haitallisia aineita kuluttajille. Ökö-tex-standardi on perustettu vuonna 1992 vastaamaan kuluttajien vaatimuksia myrkyttömistä tekstiileistä. Standardi voidaan myöntää tuotteille, jotka on jaoteltu omiin kategorioihin ja nämä täyttävät oman luokkansa kriteerit. Lastenvaatteet, pehmolelut ja vuodevaatteet kuuluvat ensimmäiseen luokkaan. Näillä on kaikista tiukimmat kriteerit. Toiseen kuuluvat aikuisten vaatteet joissa on iso pinta-ala kosketuksessa ihoon: paidat, alusvaatteet sekä vuodevaatteet. Kolmanteen luokkaan kuuluvat tekstiilit, jotka eivät ole kosketuksessa ihoon, kuten ulkovaatteet. Neljännessä luokassa ovat tekstiilit, joissa sallitaan suurempia määriä kemikaaleja ja jotka eivät ole kosketuksissa ihoon, kuten sisustustekstiilit. Testaukset koskevat ainoastaan valmiita tuotteita. (ÖKÖ-tex 2017.)

4.3 Design from Finland -merkki

True Colours Designille on myönnetty Design from Finland -merkki (kuva 3), ja tämä on oleellinen asia tuotteiden suunnitteluvaiheessa sekä yrityksen filosofiassa. Design from Finland -merkki kertoo suomalaisesta muotoilusta ja suunnittelusta. Se on Suomalaisen Työn Liitto ry:n rekisteröity yhteisömerkki. Merkki on lanseerattu vuonna 2011, ja se on myönnetty sadoille tuotteille tai palveluille. Suomalaisen Työn Liitto voi myöntää Design from Finland -merkin Suomessa suunnitelluille tuotteille tai palveluille, jos yritys voi osoittaa, että se tukee suomalaista muotoilua. Yrityksen pääkontto-

rin tulee sijaita Suomessa ja tuotteet tulee valmistaa Suomessa tai ulkomailla. Y-tunnus on oltava ja liikevaihtoa tulee olla vähintään yhdeltä tilikaudelta, jotta kelpoisuusvaatimukset täyttyvät. (Design from Finland 2017.)

Toimikunta voi myöntää Design from Finland -merkin myös tapauskohtaisesti yhdeksi vuodeksi yritykselle, joka ei pysty vielä todistamaan yhden tilikauden liikevaihtoa. Tässä tapauksessa muiden kriteerien tulee täytyä. Design from Finland -merkki myönnetään pääsääntöisesti kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Ensisijaisina kriteereinä ovat, että yritys investoi muotoiluun joko omalla muotoiluosaamisellaan tai ostamalla muotoilupalveluita. Suunnitteluun investoinnin tuomat hyödyt tuotteen tai palvelun liiketoiminnalle, kilpailukyvyille ja erottautumiselle tulevat esiin. Tärkeää on myös tuotteiden tai palvelun käyttäjälähtöisyys. Merkkiä myönnettäessä arvioidaan myös muotoilun rooli yrityksen kansainvälistymisessä, muotoilun liittyminen osaksi yrityksen toimintaa sekä ulkopuolinen tunnus ja teollisoikeudet. Näistä kriteereistä poikkeaminen vaatii erityiset perusteet. (Design from Finland 2017.)



Kuva 3. Design from Finland -merkki.

Merkki on suunnattu yrityksille, jotka haluavat erottua kotimaisen muotoilun osaajana ja muotoilulla on merkittävä vaikutus yrityksen tuotteiden tai palveluiden kehittämisessä. Merkki auttaa yritystä erottumaan kilpailijoista ja kertoo kuluttajille korkealuokkaisesta suomalaisesta muotoilusta myös kansainvälisellä tasolla. (Design from Finland.)

5 Suunnittelu ja mallikappaleiden valmistus

Aloitin suunnitteluprosessin tutkimalla WGSN-tietokannasta laukku- ja materiaalitrendejä. WGSN on verkossa toimiva trendiennustetietokanta, josta löytyy tulevia trendejä muotiin, sisustukseen ja visuaaliseen suunnitteluun liittyen (WGSN 2017). Etsin WGSN:stä kevään ja kesän 2018 trendeistä kohti uusimpia trendiennusteita. Löysin inspiraatiota niin kuoseihin kuin myös laukkumalleihin. Sain myös hyvän käsityksen tulevista trendeistä. Tein kartoitusta myös Helsingissä sijaitsevilla muodin kivijalkaliikkeissä ja tavarataloissa, kuten Stockmannilla, Marimekolla ja Sokoksella. Tällä tavoin pääsin hypistelemään laukuissa käytettyjä materiaaleja ja tutkimaan ompelu- sekä kaavoitusratkaisuja. Tällä tavoin sain myös hyvän kuvan jo markkinoilla olevista laukuista. Etsin myös internetistä suomalaisten muoti- ja asustemerkkien mallistoja, kuten Marimekko, Lumi ja Kuula + Jylhä. Kartoitusta tehdessäni kiinnitin huomiota vallitseviin trendeihin sekä yrityksen ilmeeseen. Kartoitus antoi hyvää pohjaa työlle, sillä tarkoituksena oli erottautua joukosta ja pyrkiä tekemään True Colours Designin tyyliin sopivia tuotteita.

True Colours Designin kanssa keskustelimme malliston värimaailmasta ja yksityiskohdista. Tulimme siihen tulokseen, että valmistamiini laukkujen mallikappaleisiin käytettäisiin ompeluteknisistä syistä johtuen hieman erilaisia materiaaleja. Tähän päätökseen vaikutti materiaalien saatavuus, sekä tekniset taidot ja valmistukseen tarvittavat koneet ja välineet. Minulla ei ole nahan ompelusta paljon kokemusta sekä siihen saatavaa koneistoa ei ole näissä puitteissa käytettävissä. Tarkoituksena oli kuitenkin tehdä malleista mahdollisimman realistiset, jotta niistä näkyisi tuotteen muoto ja kuosit selkeästi. Pienet yksityiskohdat päätettiin jättää tässä vaiheessa pois. True Colours Design tyyliä halutaan tuoda esille laukuissa etenkin kuosien avulla.

5.1 Suunnittelun lähtökohdat

Suunnittelun alkuvaiheessa oli tärkeää miettiä, mitkä asiat ovat laukkumalliston suunnittelun kannalta tärkeitä. Huomioon tuli ottaa trendit, materiaalit, True Colours Designin toiveet, ekologisuus ja kohderyhmä. Olen kiinnostunut kuosi- ja tuotesuunnittelusta, joten pidin tehtävänantoa hyvänä mahdollisuutena kehittää itseäni sillä saralla. Suunnitteluprosessin alussa kartoitin trendejä sekä laukkumalleja ja samaan aikaan kuosi-

suunnittelu prosessi oli käynnissä. Laukkumalliston kohderyhmänä ovat 25-60-vuotiaat naiset. Ikäjakama on laaja, koska laukkumallisto halutaan kohdentaa naisille, jotka arvostavat käytännöllistä ja suomalaista designia ikää katsomatta.

Suunnittelun lähtökohdina toimivat kuosisuunnittelu, ekologisuus, käytännöllisyys, kohderyhmä sekä Design from Finland -merkki. (kuva 4.) Näiden asioiden ympärille lähdin suunnittelemaan ja työstämään laukkuja.

Suunnittelun lähtökohdat



Kuva 4. Suunnittelun lähtökohdat.

5.2 Materiaalit

Materiaaleja tuotteisiin valittaessa täytyi ottaa huomioon niiden soveltuvuus käyttötarkoitukseen. Aluksi suunniteltiin, että laukkumateriaalina käytettäisiin kangasta joka on tukevaa puuvilla- tai polyesteri kangasta ja mahdollisesti nahkaa. Mallikappaleiden kohdalla tehtiin kuitenkin päätös, että nahkaa ei käytetä, sillä minulla ei ollut mahdollisuutta käyttää nahkan työstämiseen tarvittavia koneita ja työkaluja. Käsittelen kuitenkin

tässä osiossa nahkaa, sillä se on laukuissa hyvin yleinen materiaali. Mahdolliseen tuotantoon menevät mallit voivat sisältää nahkaa.

Tutkimme True Colours Designin kanssa yhdessä materiaalivalinnan saatavuutta ja vaihtoehtoja. Kävimme yhdessä läpi eri kankaanpainoyrityksiä ja niiden kangasnäytteitä. Tärkeää oli, että kangas soveltuu hyvin laukkuihin, ja että digiprinttaus näkyy siinä selkeästi. Päädyimme tilaamaan digitaalisesti painetun kuosillisen puuvillakanvaksen suomalaiselta Printscorpiolta. Kankaan painopaikaksi valittiin Printscorpio, koska se on suomalainen sekä lähellä toimiva yritys ja olemassa oleva toimittaja.

Printscorpiolla on ympäristöohjelma, jonka tavoitteena on ohjata yritys ja asiakkaat ympäristöystävälliseen toimintaan tekstiilien painatuksessa ja käytössä (Printscorpio 2017). Kankaaksi valittiin Panama- sidoksinen 100% kanvaspuuvilla, jonka paksuus on 335gm². Kuosillisen kanvaksen lisäksi päätettiin käyttää mustaa kanvasta kahvoissa, ulkotaskuissa sekä olkalaukun sivukappaleissa. Löysin tähän sopivan kankaan Eurokankaan myymälästä. Materiaali on 100% puuvillakangas, jossa on vettähylykivä pinta. Kankaassa on panamasidos ja sen paksuus on 347gm².

Nahka

Materiaalina nahka on kestävä ja laadukasta nahkaa saa hyvin Euroopan alueelta. Vaatetus- ja asustetuotteisiin käytetään pääasiassa karitsan, naudan, vuohen, lampaan, sian ja hirven vuotia. Nahkaa laukuissa suositaan usein kestävyys ja helpon puhdistettavuuden takia. Vuodalla tarkoitetaan raakanahkaa, joka tarvitsee jatkokäsittelyä (nahas). Vuodan osat voi jaotella neljään pääluokkaan:

selkämä (kruponki), paras laatu

niska, toiseksi paraslaatu

kuve ja laita, kolmanneksi paras laatu

pää ja koivet, neljänneksi paras laatu

Nahan tuotannossa on kolme vaihetta; parkituksen esivalmistelu, parkitus ja muokaus. Vuodat täytyy ensin konservoida, joka tapahtuu joko suolaamalla tai kuivaamalla. Konservoinnin jälkeen suolatut tai kuivatut vuodat liotetaan pehmeiksi vedessä mihin on lisätty suoloja, pesuainetta ja bakteereja. Tämän jälkeen karva käsitellään lämmön ja kosteuden avulla. Vuota liotetaan parkitusta varten ja viimeiseksi poistetaan karvat

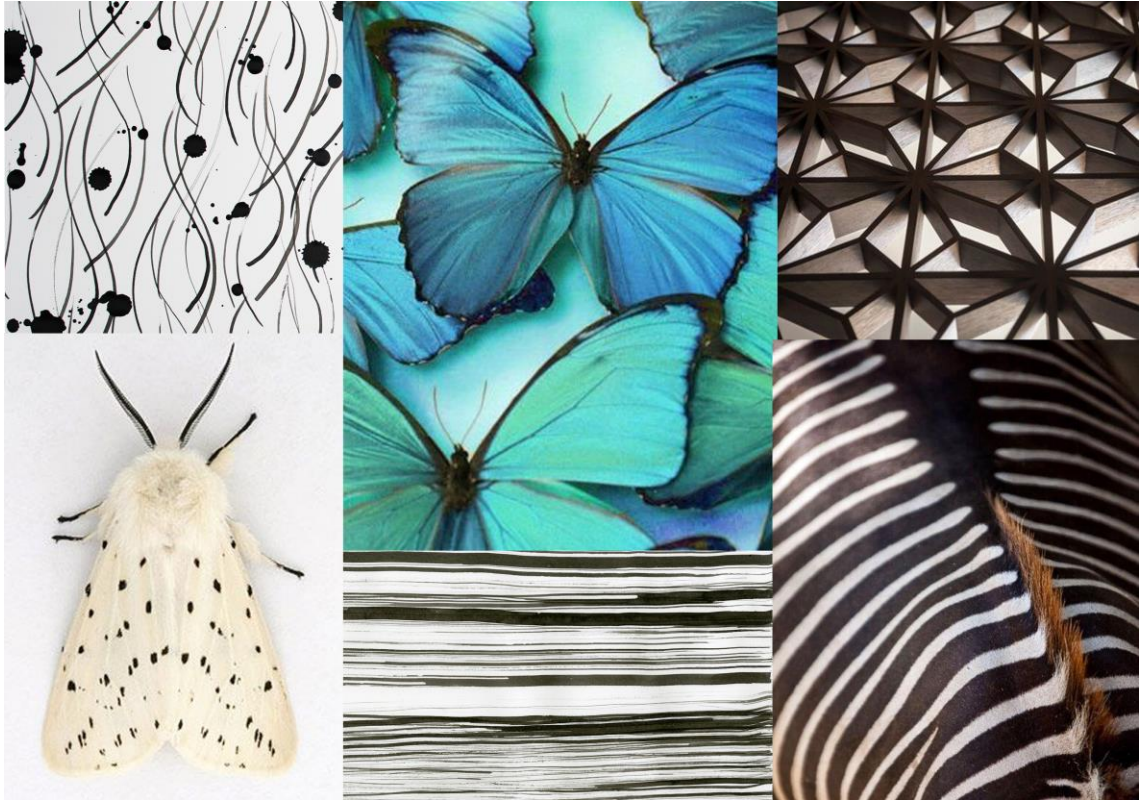
nahan yläpinnalta sekä lihanjämmät toiselta puolelta erikoiskoneilla. Esikäsitellyt vuodat halkaistaan ja lajitellaan koon sekä paksuuden mukaan. Vuota on ohennettava, tasoitettava ja mahdollisesti kutistettava jotta, siitä saataisiin parkituskelpoinen. Parkitusmenetelmiä on erilaisia: kasviparkitus, rasvaparkitus, mineraali ja kromiparkitus sekä yhdistelmäparkitus. Kasviparkitseminen on ympäristöystävällisempi vaihtoehto kuin esimerkiksi kromiparkitseminen, sillä se ei kuormita ympäristöä kemikaaleilla niin paljon. (Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer & Ring 2002, 133-134.)

Kanvas

Kanvaksella tarkoitetaan karkeaa palttina- tai panamasidoksista puuvilla- tai polyesterikangasta. Kangas on kulutusta kestävä ja soveltuu hyvin vaatetukseen ja sisustustekstiileihin, joissa tarvitaan vahvempaa ja kestävämpää materiaalia. (Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer & Ring 2002, 111.) Palttinasidos on kaikista yksinkertaisin sekä tihein sidos. Palttinasidoksessa loimilangat kulkevat vuorotellen kudelangon yli ja ali. Sidospisteet koskettavat toisiaan molemmilla puolilla ja sidos on molemmilta puolilta samanlainen. Panamasidoksessa kaksi tai useampi lanka menee rinnakkain sekä kuteen että loimen suunnassa. Panamassa kankaan pinta näyttää punotulta. (Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer & Ring 2002, 73.) Palttina- tai panamasidokset kankaat soveltuvat hyvin kangaslaukkujen materiaaliksi, sillä ne ovat kestäviä ja niissä on paksu tuntu.

5.3 Kuosisuunnittelu

True Colours Designilla kuosit ovat hyvin esillä tuotteissa ja ovat tärkeä osa suunnittelua. Laukkumalleissa haluttiin myös tuoda esiin designia kuosien avulla. Sovimme yrittäjän ja suunnittelijan Sari Taipaleen kanssa, että teen kuosiehdotuksia laukkuihin. Taipaleella oli idea minkä tyylinen kuosi voisi olla. Häntä on aina kiehtonut perhosten tuntosarvet ja inspiraatiota kuosiin otettiin perhosista. Sovimme että suunnittelemmme molemmat kuoseja laukkuun ja katsomme sitten minkälaisia luonnoksia ja kuosiehdotuksia syntyy. Aluksi pohdimme, että kuoseja voisi olla yksi tai useampi mallistoon sopiva. Kuosien tyyliksi oli valittu graafinen muotokieli. Tärkeää oli, että kuosit sopivat laukkuihin, joten raportin koko ja elementit tuli suunnitella tämän mukaan. Kuosin pitää kestää aikaa olla helposti yhdisteltävissä muihin kuoseihin ja tyyliihin.



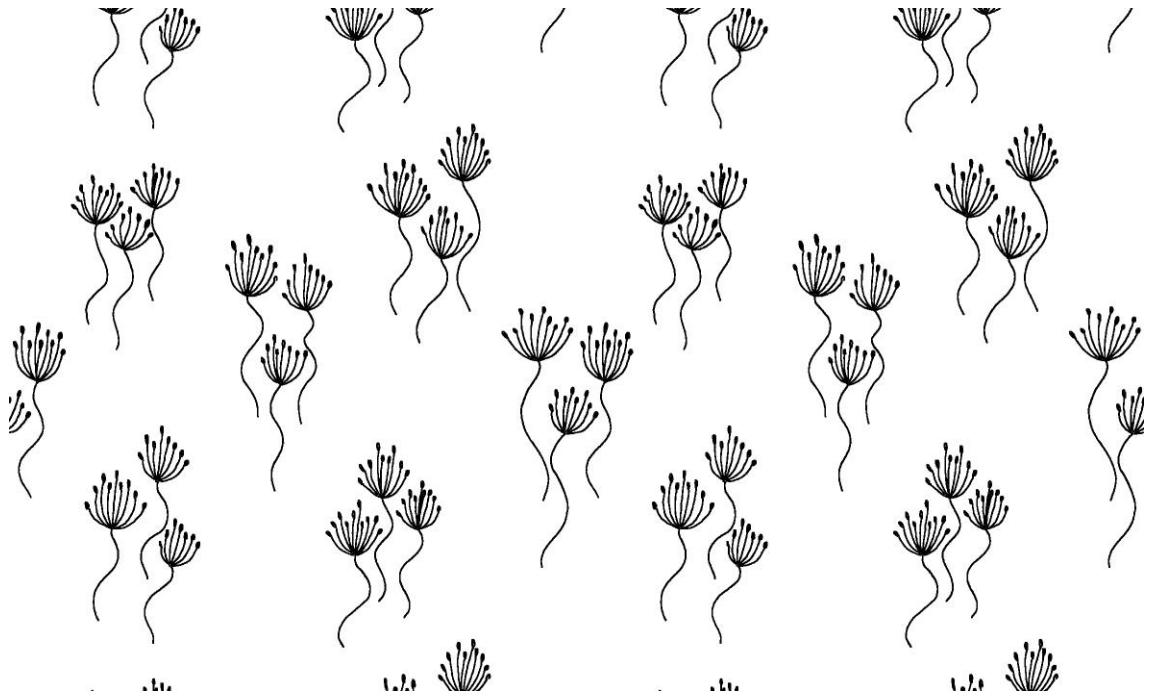
Kuva 5. Inspiraatio-moodboard kuoseille.

Aloitin kuosisuunnittelun tekemällä suunnittelun pohjaksi moodboardin (kuva 5). Kuosin inspiraationa oli perhoset ja graafinen tyyli, joten aloitin suunnitteluprosessin piirtämällä erilaisia tussipiirroksia paperille (kuva 6). Tein luonnoksia myös maalaamalla erilaisia elementtejä. Värejä ei myöskään saanut olla paljon, jotta se sopisi valittuun teemaan. Aluksi tuntui vaikealta lähestyä graafista ja viivamaista teemaa, sillä oma tyylini on yleensä aika abstrakti ja maalauksellinen. Pidin tätä kuitenkin hyvänä mahdollisuutena tehdä jotain omasta tyylistäni poikkeavaa, ja oppia tekemään omasta tyylistäni poikkeavia kuoseja. Tämä oli hyvä mahdollisuus irtautua pois omalta mukavuusalueelta ja hyvää harjoitusta kuosisuunnittelun saralla.

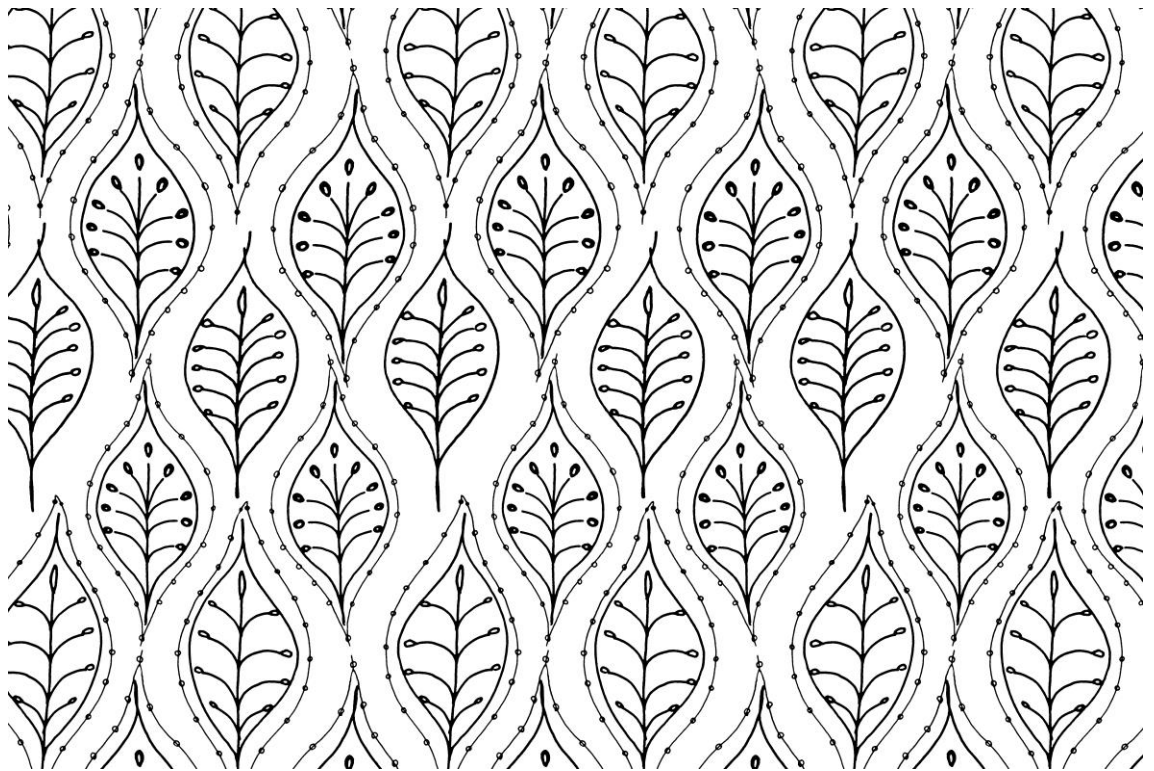


Kuva 6. Kuosisilunnoksia.

Työstin erilaisia luonnoksia eteenpäin tekemällä niistä erilaisia kuosiversioita (kuva 7-8). Tiesin, että laukkuihin käytettävästä kuosista tulee todennäköisesti mustavalkoinen, joten en miettinyt tässä vaiheessa väri vaihtoehtoja kovin tarkasti. Tein seitsemän kuosia raporttiin asti. Kuosien tekemiseen käytin Adoben Illustrator- ja Photoshop-ohjelmia, jotka ovat yleisiä graafisen- ja tekstiilisuunnittelun alalla. Omistan Adoben Creative Cloud- paketin johon sisältyy kyseiset ohjelmat. Pystyin siis joustavasti työskentelemään omalta koneelta käsin, mikä helpotti suunnittelua.



Kuva 7. Kuosiehdotus.



Kuva 8. Kuosiehdotus.

Tehtyäni kuosiehdotuksia ja luonnoksia, pidimme palaverin Sari Taipaleen kanssa. Osa kuosiehdotuksistani sopi paremmin tapetiksi kuin laukkuun, ja osa taas sopi sisustuskuosiksi. Sain kuitenkin positiivista palautetta luonnoksistani ja kuoseistani, vaikka ne

eivät olleetkaan ihan sitä mitä oli haettu. Taipaleen mukaan minulla oli hyviä kuosielementtejä, mistä saisi jatkotyöstämällä hyviä kuoseja. Laukkuihin tilattavassa kankaassa päätettiin käyttää Taipaleen suunnittelemaa kuosia, sillä se sopi parhaiten tuotteisiin ja True Colours Designin tyyliin. Sovimme True Colours Designin kanssa, että kuosia ei julkaista ennen kuin se tulee markkinoille. Kuosi on tärkeä osa suunnittelua ja yrityksen omaisuutta, joten se tuodaan markkinoille vasta lanseerauksen yhteydessä.

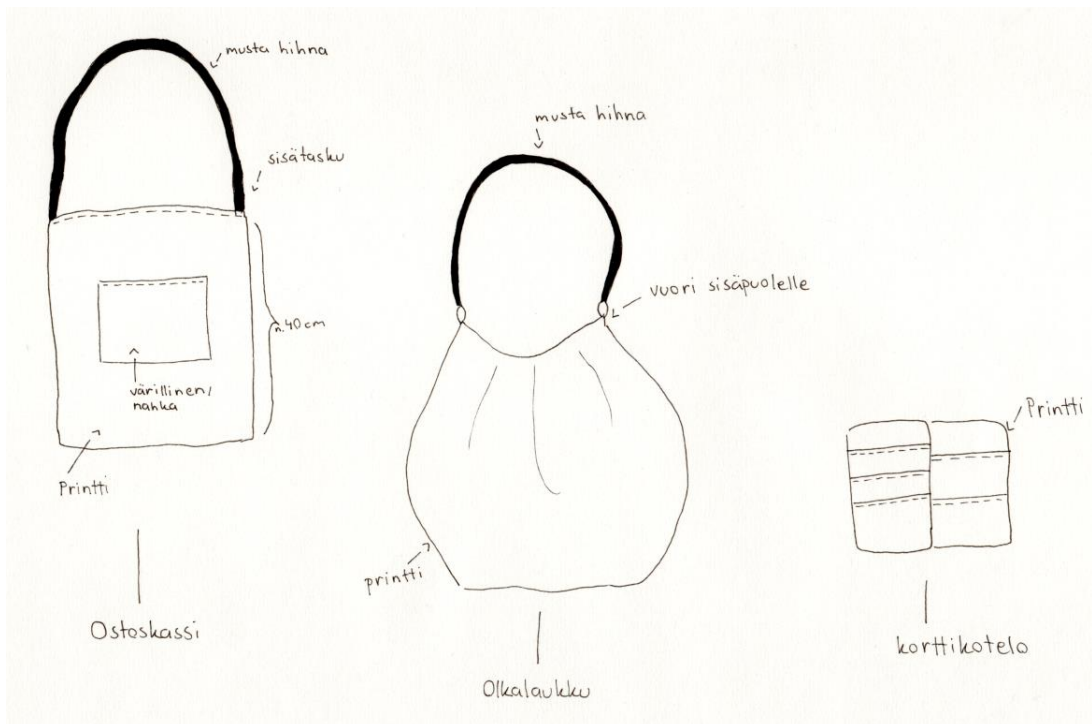
5.4 Tuotesuunnittelu

Tuotesuunnittelussa tulee ottaa huomioon monenlaisia asioita. Tuotannossa jokainen sauma maksaa ja tuotteen hintaan vaikuttaa siis myös saumojen määrä. Mitä enemmän työvaiheita, sen kalliimmat tuotantokustannukset, joten nämä asiat kannattaa huomioida tuote- ja kaavoitus suunnittelussa. Myös materiaalit ja kuljetukset maksavat. Ympäristön kannalta parasta on, jos tuotteet on tuotettu mahdollisimman lähellä ja materiaalit ovat mahdollisimman ekologisia. Tärkeää eettisen suunnittelun kannalta on tietää tehtaasta mahdollisimman paljon, kuten onko sillä sertifikaatteja ja minkälaiset työolot siellä on. Opinnäytetyön suunnitteluosuudessa työstin laukkujen malleja ja kuoseja. Laukkujen jatkosuunnittelua ja mahdollista tuotantoon menemistä varten olen kartoittanut tuotantopaikkoja Euroopasta.

Aloitimme laukkujen suunnitteluprosessin Taipaleen kanssa keskustelemalla laukumalleista ja siitä mikä sopisi True Colours Designin tyyliin. Hänelle oli tärkeää käytännöllisyys, ja tilavuus sekä se, että kuosi tulee hyvin esiin laukuissa. Otimme huomioon ideoinnissa omat ja lähiympäristön kokemukset laukuista. Aluksi suunnittelimme, että tekisin kolmeosaisen laukumalliston, johon kuuluisi ostoslaukku, olkalaukku ja korttikotelo. Korttikotelon oli tarkoitus tulla ostoslaukun sisälle. Suunnitteluprosessin edetessä tulimme siihen lopputulokseen, että valmistan mallikappaleet vain ostos- ja olkalaukusta, sillä ne olivat tärkeimmät mallit. Tapasimme Taipaleen kanssa säännöllisesti ja pidimme suunnittelupalavereja. Kävimme läpi, miten prosessi on edennyt ja ideoita hiottiin aina eteenpäin. Etsin malliesimerkkejä internetistä ja koostin niistä esimerkkikuvia näytettäväksi. Niiden tarkoituksena oli kartoittaa Taipaleen mieltymyksiä ja etsiä halutun tyylistä muotokieltä laukuille. Tein lisäksi myös luonnoksia piirtämällä erilaisia laukumalleja (kuva 9-19). Laukkujen ja kuosien suunnitteluprosessi eteni osittain samanaikaisesti.



Kuva 9. Luonnoksia laukuista.



Kuva 10. Luonnoksia laukuista.

Ostoslaukun tuli olla mahdollisimman tilava, jotta se toimii myös kauppakassina muovipussin sijasta. Laukkuun tuli yksi avonainen ulkotasku sekä vetoketjullinen tasku sisäpuolelle. Olkalaukkuun haluttiin myös yksi avonainen ulkotasku sekä vetoketjullinen sisätasku, sisäpuolelle vuori ja kantokahva. Päätimme jättää mallikappaleissa kaikki ylimääräiset yksityiskohdat pois, ja keskittyä muodon ja kuosin suunnitteluun. Lopullisissa tuotteissa olisi erilaisia materiaaleja, kuten nahkaa ja mahdollisesti kierrätysmateriaaleja. True Colours Designille vastuullisuus on tärkeä osa suunnittelua, ja kierrätysmateriaalien käytön yhdistäminen kuosillisiin tuotteisiin kiinnostaa Taipaletta.

5.5 Mallikappaleiden valmistus

Kaavoitusta miettiessäni selailin kaavoitus- ja ompeluteknisiä kirjoja ideointimielessä. Pohdin, minkälaiset kaavoitus- ja ompeluratkaisut soveltuisivat parhaiten laukkuihin. Päätin aloittaa mallikappaleiden valmistuksen ostoslaukusta (kuva 12). Malli oli perinteinen ja kaavoitukseltaan suhteellisen yksinkertainen. Olkalaukun (kuva 11) kaavassa oli enemmän hiomista, sillä minun oli vaikea hahmottaa, kuinka materiaali ja haluttu muoto kohtaavat. Haastavimmat osat kaavoituksessa ja mallikappaleiden valmistuksessa olivat taskut ja olkalaukkuun tuleva vuori. Olkalaukun kahvasta oli suunnitelmien mukaan tarkoitus tulla pyöreämpi, ja sen sisälle piti tulla kovikemateriaalia, jotta kahva tuntuisi jämäkältä. Testasin tätä kahvaratkaisua aluksi ja tulin siihen lopputulokseen, että käytettävän materiaalin kanssa se ei näytä hyvältä. Joitakin muoto- ja rakenneideoita olin ottanut nahkaisista laukuista, mutta samat ratkaisut eivät sopineetkaan kankaaseen laukkuun. Tein siis perinteisemmän mallisen kahvan kangaslaukkuun.

Materiaalin positiivisena ominaisuutena oli kankaan helppo ommeltavuus, sillä se pysyi hyvin paikallaan eikä luistanut työstettäessä. Käytin olkalaukussa tukikangasta, jotta laukusta tulisi jämäkän oloinen. Tein tukikangaskokeiluja kanvakselle sekä vuorikankaalle. Tukikangas kiinnittyi huomattavasti paremmin kanvukseen kuin vuorikankaaseen, joten päätin käyttää sitä. Myös mustassa kanvaksessa ja valkoisessa printillisessä kanvaksessa oli eroja siinä, kuinka tukikangas kiinnittyy.

Ompelutaustastani johtuen valmistusprosessi eteni suhteellisen sujuvasti. Aikaisempiin opintoihini sisältyy pukuompelijan perustutkinto, mikä helpotti kaavoituksen ja ompeluratkaisuiden suunnittelua ja työstämistä. Sovimme True Colours Designin kanssa, että valmistamillamme mallikappaleet itse alusta loppuun asti.



Kuva 11. Tekninen kuva olkalaukusta.



Kuva 12. Tekninen kuva ostoslaukusta.

5.6 Lopputulos

Tuotesuunnittelun lopputuloksena syntyi ostoslaukku ja olkalaukku True Colours Designille (kuva 13-15). Mallikappaleiden suunnittelun ja toteutuksen tarkoituksena oli luoda hyvät mallit laukuista, joita on hyvä lähteä jatkokehittämään. Ostoslaukku onnistui malliltaan mielestäni hyvin, ja vastaa sitä mitä oltiin suunniteltu. Olkalaukun malli on hyvä, mutta sitä voisi jatkokehittää kahvan, vetoketjukiinnityksen ja mallin koon osalta. Mallikappaleissa käytettiin kangasta, mutta esimerkiksi olkalaukkuun sopisi hyvin nahkainen kahva ja ulkotasku, mikä toisi lisäarvoa tuotteelle. Laukkuihin tulevat materiaalit ja valmistukseen käytettävät työtunnit vaikuttavat paljon siihen, mihin hintaluokkaan laukut lopulta sijoittuvat. Kokeilin kuvamanipuloinnin avulla (kuvat 13-15), miltä valmiit tuotteet näyttäivät suunnittelemani kuosin kanssa.



Kuva 13. Ostoslaukku omalla kuosivaihtoehdolla.



Kuva 14. Olkalaukku omalla kuosivaihtoehdolla.

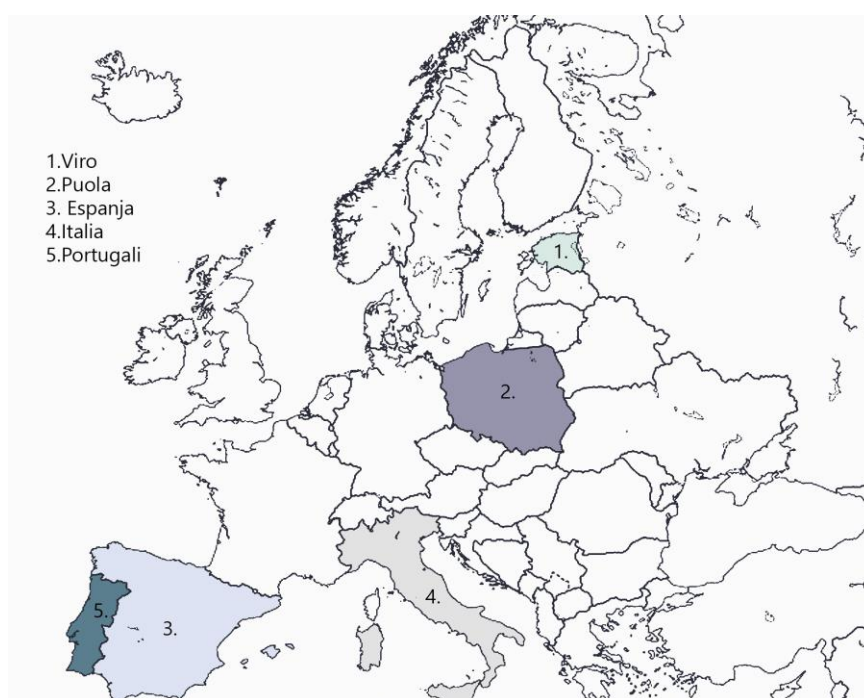


Kuva 15. Laukkumallisto omalla kuosivaihtoehdolla.

Laukkujen mallit ovat ajattomia ja niissä oleva Taipaleen suunnittelema kuosi saa ne erottumaan joukosta. Mahdolliset nahkaiset ja muut erilaiset materiaalit tuovat niille lisäarvoa ja saavat ne erottumaan vielä enemmän kilpailevista tuotteista. Laukut muodostavat yhtenäisen malliston.

6 Tekstiili- ja vaateteollisuus

True Colours Designille suunnitellut laukut halutaan valmistaa Euroopassa ja mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman lähellä. Tästä syystä kartoitan opinnäytetyössäni seuraavia Euroopan maita: Viro, Puola, Portugali, Espanja ja Italia (kuva 16). Tuotantopaikkojen valitsemiseen ja materiaalin hankintoihin vaikuttavat tilausmäärät, tuotanto- ja kuljetuskustannukset, ammattitaito ja valmistusmahdollisuudet sekä tehtaiden sijainti. Maiden valintaan vaikuttaa myös nahan tuotanto ja laukkujen valmistuksen ammattitaito sekä teollisuus. Italiassa, Portugalissa ja Espanjassa on tunnetusti vahva nahkatuotteiden valmistuksen käsityötaito. Viron ja Puolan valintaan vaikutti niiden sijainti, sekä tuotantopaikkojen kiinnostavuus ja määrä. Portugali, Espanja, Italia ja Puola kuuluvat EU:n kymmenen suurimman tekstiilituottajamaan joukkoon. (Euratex annual report 2016). True Colours Design on kiinnostunut Euroopassa tuottamisen mahdollisuuksista.



Kuva 16. Kartoitettavat maat Euroopassa.

6.1 Tekstiili- ja vaatetuotanto Euroopassa

Tekstiili- ja vaatealan yrityksille haasteena on usein löytää sopivia tuotantopaikkoja, jotka täyttävät laatuvaatukset ja pystyvät toimittamaan tuotteet ajoissa. Euroopassa tuottaminen on yleensä kalliimpaa kuin Aasiassa, mutta se voi tarjota yritykselle muuta kuin rahallista hyötyä. Muulla hyödyllä tarkoitan esimerkiksi brändin arvon nostamista ja positiivisen mielikuvan antamista. Euroopassa tuottamalla hiilijalanjälki on pienempi, kuin esimerkiksi Aasiassa tapahtuvalla tuotannolla. Euroopassa tuottamista pidetään parempana vaihtoehtona, sillä ympäristövaikutukset ja työolot, sekä tuotannossa työskentelevien henkilöiden palkat ovat paremmat. Kuluttaja arvostavat enemmän Euroopassa valmistettuja tuotteita kuin Aasiassa valmistettuja. Tämä luo myös brändistä paremman mielikuvan ja kertoo sen arvoista. EU on maailman toiseksi suurin tekstiilien ja vaatetuotuksen viejä ja sillä on tärkeä jalansija maailman tekstiili- ja vaatetustuotannossa (Euratex 2016.)

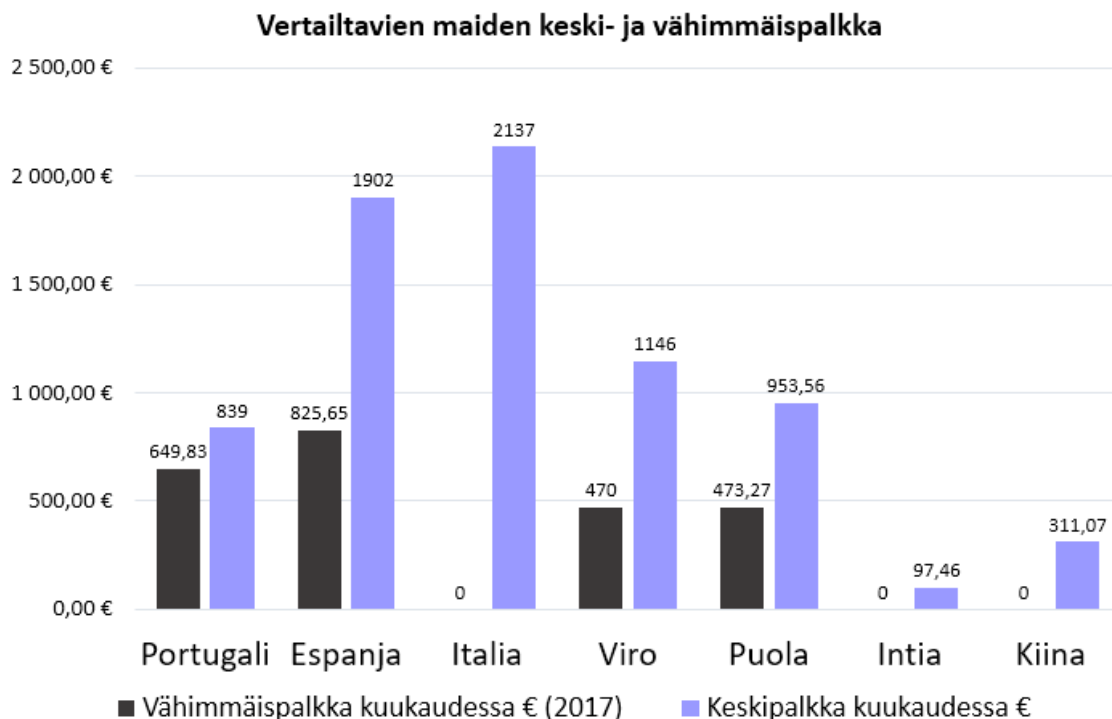
Mitä tulee ottaa huomioon, kun tilaa tuotantoa ulkomailta?

Tuotantopaikkoja etsiessä on hyvä olla jonkinlainen käsitys valmistusmaan taloudesta, politiikasta ja infrastruktuurista. Tehtaita valitessa on hyvä pyytää portfolio tai näyte-esite, josta näkee valmistushistoriaa ja saa hyvän käsityksen paikan tuotantomahdollisuuksista sekä laadusta. Tehtaita valittaessa tulee ottaa huomioon ja selvittää tilattavien tuotteiden valmistus- ja toimitusajat, hinnat, tuotteiden laatu, tehtaan soveltuvuus tuotteiden valmistukseen, työolot ja tarkastukset tehtailta sekä mahdolliset sertifikaatit. On tärkeää tilata ensin mallikappaleet ja sopia tuotteiden yksityiskohdista. Tuotteet kannattaa suunnitella hyvin ja valmistuspaikan tulee hyväksyttävä mallit asiakkaalla. Tuotteiden tulee täyttää yrityksen laatuvaatukset: ompelulaatu ja tuotteiden mitoitusten tulee olla kohdillaan. Tuotannossa ja laadussa voi ilmetä ongelmia, joten tällaisten mahdollisuuksien varalta on sovittava etukäteen valmistuspaikan kanssa, miten toimitaan, jos ongelmia ilmenee. Toimitus ja niistä koituvat kustannukset tulee selvittää tarkasti. Kustannuksiin vaikuttaa toimitustapa eli toimitetaanko tuotteet vesi-, lento- tai maateitse. Vaatetusala on myös erilaisia käytäntöjä kuka maksaa rahtimaksut ja muut toimituksesta koituvat kulut. Nämä asiat ovat selvitettävä etukäteen. (Jeffrey & Evans 2011, 63-64.)

6.2 Työolot ja vähimmäispalkat Euroopassa

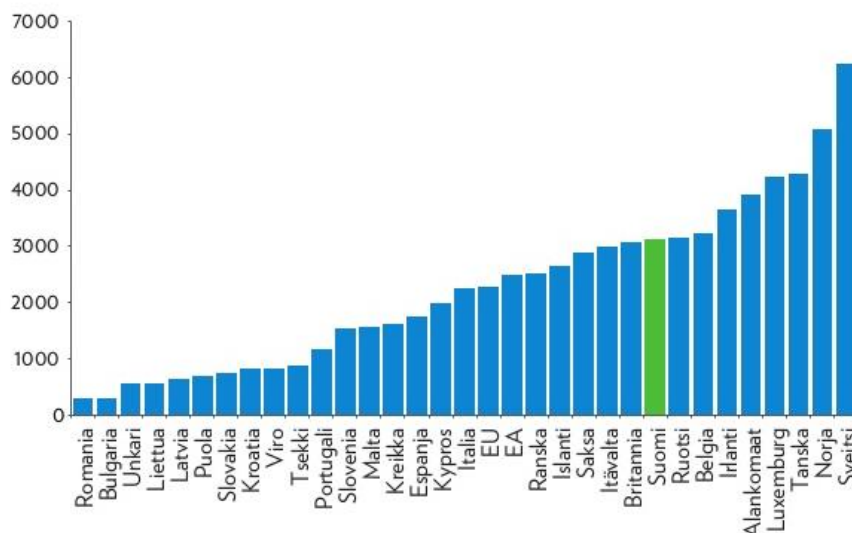
Euroopassa pystytään valvomaan tehtaita paljon paremmin kuin esimerkiksi Aasiassa ja työntekijöiden palkat ovat korkeampia. Ongelmia on tosin joissakin Itä-Euroopan maissa, kuten Bulgariassa, Moldovassa, Georgiassa ja Romaniassa. Näissä maissa yleiset palkkatasot ovat alhaisia samoin vaatetusteollisuuden palkat. (Puhtaat vaatteet 2017.) Yritykset pystyvät toteuttamaan vastuullisuutta eri tavoin. Näitä tapoja ovat esimerkiksi mahdollisimman pienen hiilijalanjäljen tuottaminen, materiaalien ekologisuus, työntekijöiden oikeudet ja palkat, sekä ympäristövaikutukset. (Suomen tekstiili ja muoti. Vastuullisuus käsikirja- julkaisu 2016, 25-26.)

Tutkin Euroopan vähimmäispalkkatilastoja Eurostatin ja ILO:n sivustoilta ja tein tutkimustuloksieni perusteella kaavion (kuva 17). ILO eli International Labour Organization on YK:n alaisuudessa toimiva kansainvälinen työjärjestö, jonka tehtävänä on hoitaa työntekoa sekä työvoimaa koskevia asioita. (ILO 2017). Kaavion tarkoituksena on kuvastaa Euroopan palkkatasoa. Otin vertailukohteeksi myös Intian ja Kiinan, jotta siitä näkisi tekstiili- ja vaatetuotannon työntekijöiden palkkaeron Euroopan ja Aasian välillä. Tilastot ovat maakohtaisia keskiarvopalkkoja, mitkä sisältävät kaikkien alojen palkat. Palkkojen suuruuteen vaikuttaa vahvasti myös yleinen hintataso, mikä vaihtelee maakohtaisesti paljonkin. Portugalin keskipalkka kuukaudessa on ilmoitettu poikkeuksellisesti nettona, muiden maiden bruttona. Italiassa ei ole valtion säätämää vähimmäispalkkaa, joten se ei näy kaaviossa. Puolan, Intian ja Kiinan valuutat on muutettu euroiksi 21.10.2017 olevien valuuttakurssien mukaan ja niistä ei myöskään löytynyt vähimmäispalkkatilastoa. Kaaviosta saa kuitenkin hyvän käsityksen palkkojen määrästä ja siitä riittääkö se elämiseen.



Kuva 17. Kaavio palkoista.

Palkansaajien tutkimuslaitos on tehnyt tutkimuksen, jossa verrataan palkkatasoa EU-maissa (kuva 18). Tutkimuksessa kerrotaan, että Suomessa matalapalkkaisuutta on vähän, vuonna 2011 n. 15 % palkansaajista. Matalapalkan rajana pidetään noin 1 900 euroa kuukaudessa. Tutkimuksen tuoreimmat tiedot ovat vuodelta 2011, ja silloin Suomen kokoaikaisten palkansaajien palkkataso on ollut noin 3 132 euroa kuukaudessa. Se on EU:n kestitasoa hieman korkeampi. Suomea korkeammat palkkatasot ovat esimerkiksi Alankomaissa ja Tanskassa. Keskimääräiset palkkatasot eroavat maakohdittain toisistaan, ja tähän vaikuttavat esimerkiksi sukupuolten palkkaerot, ikäryhmien palkkaerot, koulutustasot sekä yleinen hintataso. (Suomalainen palkkataso EU-vertailussa 2014.)



Belgian ja Irlannin tiedot ovat peräisin aiemman vuoden aineistosta. Palkat on korjattu seuraavan vuoden tasolle Eurostatista saatujen ansiotasoindeksin mukaan.

EA = nykyinen euroalue.

Kuva 18. Keskipalkat Euroopassa vuonna 2011. (Suomalainen palkkataso EU-vertailussa julkaisu 2014.)

6.3 Tekstiili- ja vaateteollisuuden ympäristövaikutukset

Muodin ja tekstiilien tuottaminen on yksi pisimmistä ja monimutkaisimmista tuotantoprosesseista teollisuuden alalla. Raa'an tekstiilikuidun muuntaminen viimeistellyksi kankaaksi ja lopulliseksi tuotteeksi kuluttaa energiaa, vettä, luonnonvaroja sekä työvoimaa. Tekstiili- ja vaatetuotantoa pidetään tunnetusti yhtenä suurimpana veden kuluttajana sekä ilmaston saastuttajana. Se on yhteydessä myös työvoiman laiminlyönteihin kuten alhaisiin palkkoihin, liian pitkiin työtunteihin, pakotettuihin ylityötunteihin, työturvallisuuden puutteeseen ja ihmisoikeuksien laiminlyömiseen. Vaatetus- ja tekstiiliala vaikuttaa toki myös positiivisesti luomalla miljoonia työpaikkoja ympäri maailmaa ja luomalla vaurautta. Ekologisemman- ja kestävämmän muodin ja tekstiilien tuottaminen vaatii sen, että tuemme kestävämpää tuotantoa ja tiedämme siitä enemmän. (Fletcher 2008, 41-42.)

Kestävä ja vastuullinen tuotesuunnittelu vähentää tuotteiden ympäristövaikutuksia kaikkein tehokkaimmin, sillä suunnitteluvaihe määrää käytännössä suurimman osan tuotteen elinkaaren päästöistä. Kestävässä tuotesuunnittelussa tavoitteena on materi-

aali- sekä energiatehokkuus, korjattavuus, kierrätettävyys, mahdollisimman pitkä käyttöikä ja ympäristölle haitallisten aineiden minimointi. EU:ssa tuotteiden suunnittelu ja valmistus on noussut enemmän esille viime vuosina ja EU:n ympäristölainsäädännössä on tarkoitus tulevaisuudessa nostaa enemmän esiin ekologisen suunnittelun tärkeyttä. (Ilmasto-opas 2017.)

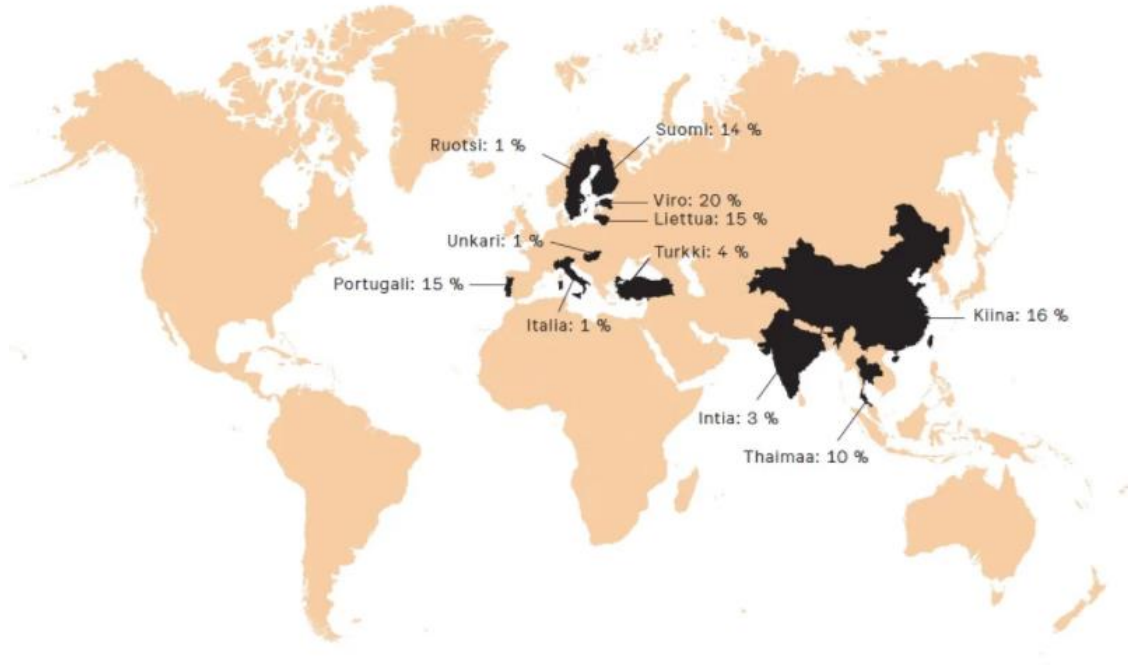
Tekstiili- ja vaateteollisuus saastuttaa ympäristöä etenkin Aasiassa ja kehitysmaissa, joissa ei pystytä käsittelemään jätteitä kunnolla ja veden puhdistaminen on huonoa tai olematonta. Monissa maissa käytetään vanhentunutta tekniikkaa ja puhdistusmenetelmiä. Tuotannossa käytettävät kemikaalit voivat olla myös terveydelle vaarallisia. Intiassa on esimerkiksi isoja ongelmia nahkateollisuuden kanssa. Intiassa ympäristötuomioistuin on osoittanut nahkatehtaiden olevan yksi isoimmista Ganges-joen saastuttajista. Nahan parkitsemisessa käytetty kromi sekä muut kemikaalit saastuttavat ympäristöä. Myös tekstiiliteollisuus saastuttaa paljon Intiassa ja siitä koituvat ympäristöongelmat ja terveyshaitat ovat suuria. Intiassa valmistetaan paljon nahkatuotteita länsimaihin edullisuuden takia. (Yle 2017.) On kuitenkin yritysten ja suunnittelijoiden vastuulla ottaa selvää, minkälaisessa ympäristössä tuotanto tapahtuu.

6.4 Vastuullinen tuotanto

Yrityksen katsoessa vastuullisuuden olevan tärkeä osa sen brändiä ja strategiaa, ja jos vastuullisuudesta löytyy pitävää näyttöä, tuloksista ja toimintatavasta kannattaa kertoa markkinoinnissa. Ympäristö- ja sosiaalisesta vastuusta kerrottaessa kuluttajille on kuitenkin oltava erittäin tarkkana, jotta markkinointia ei katsottaisi puutteellisesti perusteluksi sekä harhaanjohtavaksi. Kuluttajavirasto on julkaissut kuluttajaoikeuden ympäristömarkkinointia koskevat linjaukset, jotka on päivitetty vuonna 2002. Näissä ohjeissa painotetaan markkinoinnissa käytettävien faktojen paikkansapitävyyden osoittamista. Markkinoinnissa voi tuoda esille yrityksen käyttämiä ympäristösertifikaatteja ja merkkejä. Ympäristösertifikaattien ja merkkien ohjeita tulee noudattaa. (Suomen Tekstiili ja Muoti, vastuullisuuskäsikirja 2016, 59.)

Tekstiili- ja vaatemerkit ovat viime vuosina alkaneet nostaa esille vastuullisuutta ja ekologisuutta. Monet suomalaiset brändit kertovat avoimesti verkkosivuillaan tuotantopaikoista ja maista. Vaikuttaa siltä, että yritykset ovat heränneet kuluttajien kiinnostukseen tuotteiden alkuperästä, ja valmistuksen ekologisuudesta ja vastuullisuudesta. Esimerkiksi Marimekolla (kuva 19), Finlaysonilla ja Kuula + Jylhä- merkillä on tuotantopaikat

tai maat selvitettyinä verkkosivuillaan. (Marimekko, Finlayson, Kuula + Jylhä, 2017). Kuluttajat arvostavat yritysten rehellisyyttä ja avoimuutta. Se nostaa myös brändin arvoa kuluttajien silmissä ja antaa positiivisen mielikuvan.



Marimekon valmistusmaajakauma vuonna 2016.

Kuva 19. Kuvakaappaus: Marimekon tuotantomaista (Marimekko 2017).

Suomalaisen Työn Liiton tekemän kampanjatutkimuksen mukaan, suomalaista työtä arvostetaan ja kotimaisen tuotteen tai palvelun ostamista pidetään vastuullisena tekona. Suomalaiset odottavat myös samaa vastuullisuutta yrityksiltä. Tutkimuksen mukaan peräti 92 prosenttia pitää tärkeänä sitä, että yritysten viestintä on avointa ja läpinäkyvää. Tutkimuksesta selviää myös, että suomalaisten mielestä pitäisi kiinnittää huomiota enemmän vastuulliseen kuluttamiseen. (Made by finland- tutkimus Suomalaisen työn liitto 2017.)

7 Kartoitetut tuotantopaikat maakohtaisesti

Kartoitin yrityksiä maakohtaisesti internetissä olevien hakukoneiden avulla. Sopivien yritysten löytäminen oli erittäin haastavaa ja aikaa vievää, sillä monilla tehtailla ei ole kunnollisia verkkosivuja ja niitä ei ole aina käännetty englannin kielelle. On myös paljon tehtaita, joilla ei ole ollenkaan verkkosivuja. Sivuja voi yrittää kääntää Google Translacen avulla englanniksi tai suomeksi, mutta toisinaan sekään ei tuo selkeyttä sisältöön.

Eniten ongelmia tuottivat juurikin kielelliset asiat. Tuotantopaikkoja ja yrityksiä lähestyttäessä kannattaa yrittää selvittää kielelliset ongelmat esimerkiksi kääntäjänä työskentelevän henkilön avulla.

Viro

Monet suomalaiset vaate- ja asustemerkit valmistuttavat tunnetusti tuotteensa Virossa. Viro on hyvä ja helppo vaihtoehto jos haluaa valmistaa tuotteensa lähellä, mutta Suomessa kustannukset ovat liian korkeita. Tehtailla on myös helppo vieraila, koska ne sijaitsevat lähellä. Virossa on paljon tekstiili- ja vaateteollisuutta. Kartoitusta tehdessäni, löysin monipuolisesti erilaisia tekstiilialan toimijoita. Osa löytämistäni verkkosivuista oli käännetty suomeksi, mikä helpotti työtäni.

Virossa toimii Estonian Clothing and Textile Association (ECTA) tekstiili- ja vaatetusjärjestönä. ECTAn tavoitteena on edistää tekstiili- ja vaatetusalan kehitystä Virossa, sekä ajaa alalla toimivien etua. (ECTA 2017.) Suomi on tärkeä tekstiilin ja vaateuksen vienninmaa Virolle. Laukunvalmistukseen soveltuvia toimijoita löysin yhteensä yhdeksän.

Puola

Puolassa on laajasti erilaisia tekstiili- ja vaatetusalan toimijoita. Varsinkin kankaanpaino- ja tekstiilituotannonyrityksiä löytyi paljon. Tuotantoyrityksiä oli haastavaa kartoittaa Puolasta, sillä verkkosivuja ei usein oltu käännetty englanniksi. Löysin seitsemän tuotantopaikkaa jotka valmistavat laukkuja. Lisäksi löysin paljon laukkujen oheistarvikkeiden tuottajia ja myyjiä.

Federation of Apparel and Textiles Industry Employers (PIOT) on Puolassa toimiva tekstiili- ja vaatetusalalla työskentelevien liitto, joka toimii alaa kehittävänä tahona. (PIOT 2017.) Puolasta löytyy hyvin monenlaista vaatetus- ja tekstiiliteollisuutta, joten sieltä on mahdollista löytää koko tuotantoketju; materiaalintuottaja, tekstiilipaino, ompelu sekä oheistarvikkeet ja materiaalit.

Espanja

Espanja on tärkeä tekstiiliteollisuuden tuottajamaa Euroopassa. Maassa toimii monia isoja ja tunnettuja yrityksiä kuten Inditex, joka on yksi maailman suurimmista muodin jälleenmyyjistä. (Inditex 2017). Espanjasta löytyy paljon luksusmuodin suunnittelua ja

tuotantoa. Consejo Intertextil Español (CIE) koostuu Espanjassa toimivista tekstiiliyhdistyksistä ja se toimii tekstiili- ja vaatetusalaa yhdistävänä ja edistävänä järjestönä. (CIE 2017). Maan kartoituksen aikana löysin kahdeksan potentiaalista laukunvalmistajaa. Maassa tehdään paljon nahkaisia luksuslaukkuja ja nahan työstämisen taito on vahvaa.

Italia

Italia on erittäin vahva maa tekstiilituotannon ja muodin suhteen. Italiassa tekstiili- ja muotialan yhdistyksenä toimii Federazione Tessile Moda – Sistema Moda Italia (SMI). SMI edistää ja kehittää tekstiili- ja vaatetusalaa ja ajaa sen etuja. (SMI 2017). Italia on kuluttajien silmissä erittäin arvostettu tekstiilien ja muodin valmistusmaa. Italiassa on erikoistumista varsinkin nahkaan, ja nahan tuottajia ja nahkaisten tuotteiden valmistajia löytyy paljon. Maata tutkiessani löysin 14 tuotanto- ja materiaalitoimijaa. Italia on erittäin potentiaalinen laukkujen valmistusmaa, varsinkin jos tähtää luksuslaukkujen tuotantoon.

Portugali

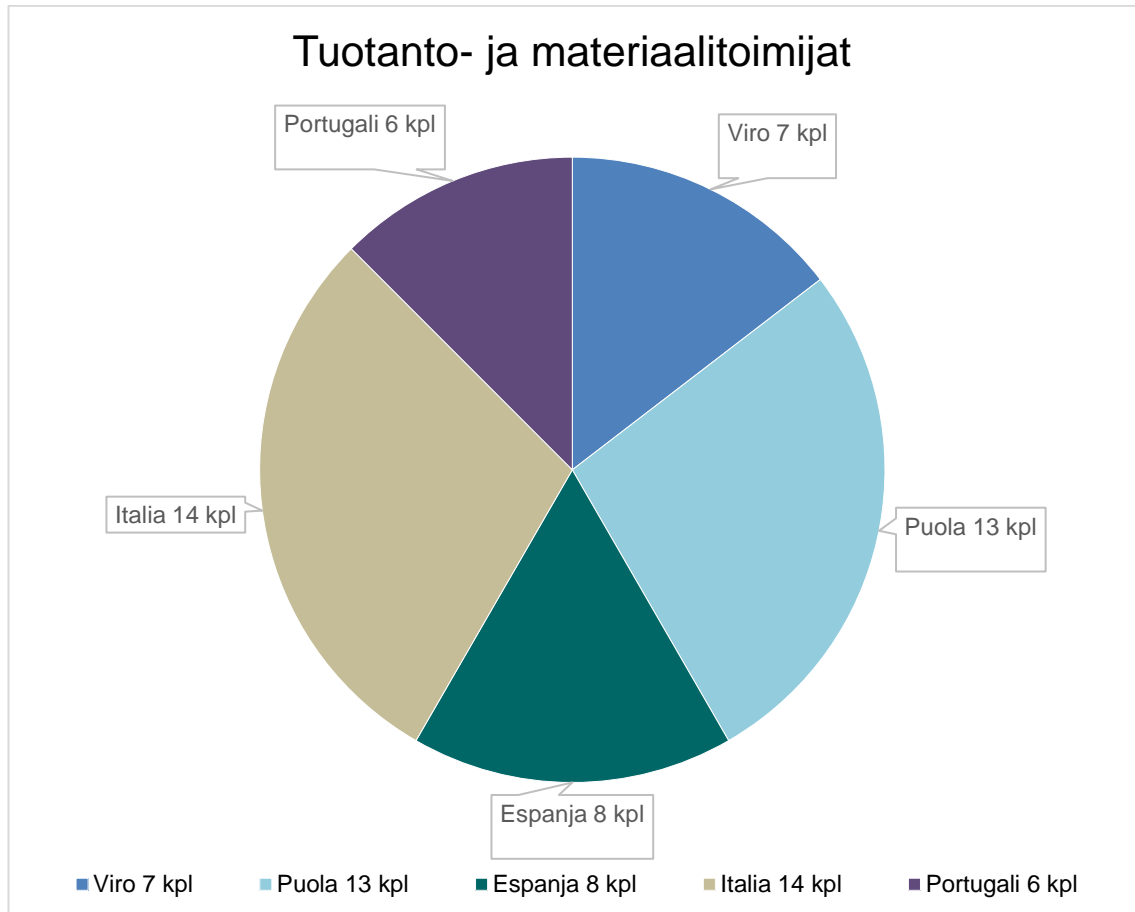
Portugalia kartoittaessani huomasin, että maassa on paljon tekstiili- ja vaateollisuutta. Maasta löytyy paljon erikoistumista niin kodintekstiilien valmistukseen kuin nahkalaukkujen ja kenkien valmistukseen. Portugalista löytyy myös hyvin nahan käsittelyn ammattitaitoa. Löysin maasta seitsemän laukunvalmistajaa sekä laajasti muuta tekstiiliollisuutta.

Associação Têxtil e Vestuário de Portugal – ATP toimii vaatetus- ja tekstiiliteollisuuden työnantajien yhdistyksenä, johon kuuluu yli 500 yritystä Portugalista. ATP toimii alan hyväksi tarjoamalla tietoa ja palveluja sekä edistämällä alan toimintaa. Portugali on yksi tärkeimmistä tekstiili- ja vaatetusalan toimijoista Euroopassa. (ATP 2017.)

7.1 Yhteenveto

Tuotantopaikkoja kartoittaessani kielelliset asiat olivat välillä haastavia. Tein kartoitusta tuotantopaikkojen verkkosivuja tutkimalla ja oli tärkeää, että tieto on luotettavaa ja selkeää. Tämä oli hyvin hidasta ja vei paljon enemmän aikaa mitä olin ajatellut. Varsinkin Puolan kohdalla sivuja oli käännetty todella vähän englanniksi. Aasian tekstiilien ja vaa-

tetuksen tuonnin kasvu on viime vuosina vaikuttanut Euroopan tuotantoon negatiivisesti. Euroopassa toimivaa alan tuotantoa on kustannussyistä siirretty esimerkiksi Aasiaan ja Afrikkaan. Euroopassa on onneksi havaittavissa elpymistä tekstiili- ja vaatetusosalalla. Kuvassa 20 näkyvät potentiaaliset tuotanto- ja materiaalitoimijat.



Kuva 20. Kaavio löydetystä tuotanto- ja materiaalitoimijoista.

8 Yhteenveto opinnäytetyöstä ja jatkosuunnitelmat

Opinnäytetyöprosessin aikana kehitin taitojani kuosi- ja tuotesuunnittelun saralla, sekä syvensin tekstiili- ja vaatetusalan tietouttani. Sain hyvän käsityksen alan toiminnasta Euroopassa. Opin paljon myös vastuullisista ja ekologisista toimintaperiaatteista. Tuotantopaikkojen kartoitukseen kului paljon enemmän aikaa, mitä olin ajatellut ja se oli suhteellisen haastavaa kielellisten ongelmien takia. Sain kerättyä mielestäni True Co-

lours Designille kuitenkin hyvän luettelon, mistä lähteä liikkeelle tuotantopaikkoja etsiessä. Aihe oli laaja ja aluksi sen rajausta tuntui vaikealta. Opinnäytetyöprosessin edetessä kokonaisuus kuitenkin selkeni. Pienlaukkumalliston suunnittelu- ja valmistusprosessissa oli myös haasteita, mutta niihin löytyi ratkaisut esimerkiksi kokeilemalla erilaisia ompelu- ja kaavoitusratkaisuja.

Prosessin aikana huomasin että, aikataulut oli erittäin tärkeää. Etukäteen suunnitellut aikataulut muuttuivat helposti, ja oli pystyttävä työstämään montaa asiaa yhtäaikaista. Tarkoituksena oli valmistaa mallikappaleet kolmesta laukusta, mutta toimeksiantajan kanssa tehtiin prosessin aikana päätös, että keskitytään vain kahteen päämalliin, sillä kolmas olisi ollut lisävaruste ostoslaukkuun.

Mallikappaleita on hyvä lähteä jatkotyöstämään, kun mallit ovat konkreettisesti selvillä. Malleista voisi tehdä esimerkiksi kuluttajakyselyn jatkotoimenpiteenä. Mallien ollessa selvillä voi lähteä tekemään tarjouspyyntöjä tuotantopaikkoihin.

True Colours Designin palaute

Toimeksiantavan yrittäjän näkökulmasta Hannan opinnäytetyö on onnistunut ja työlle asetetut tavoitteet täyttyivät. Hanna on edennyt työssä johdonmukaisesti ja käytännönläheisesti, pysynyt sovitussa aikataulussa ja raportoinut työn etenemisestä hyvin. Toimeksiantajan näkökulmasta työ on sujunut vaivattomasti ja hyvässä yhteistyössä. Erityisen tyytyväinen olen siihen, että lyhyessä ajassa on syntynyt sekä kattava näkemys Eurooppalaisista alihankkijoista, että kaksi laukku-prototyyppiä. Tähän varmasti myötävaikutti Hannan pukuompeleijan opintoausta yhdistettynä Hannan motivoituneeseen asenteeseen. Hannan kuosiehdotukset eivät ainakaan tässä vaiheessa päätyneet laukkukuoseiksi. Sen sijaan ne lähtivät ns. elämään omaa elämäänsä ja niistä syntyi selkeä uuden kuosimalliston alku. Odotan kiinnostuneena jatkoa Hannan uralle tekstiilien parissa. Olen tyytyväinen siihen, että minulla on nyt hyvät lähtökohdat viedä laukku-projektiani kohti tuotantoa ja lopullisia tuotteita. (Taipale 2017.)

Sari Taipale 21.11.2018

Lähteet

Kirjallisuuslähteet

Eberle Hannelore, Hermeling Hermann, Hornberger Marianne, Kilgus Roland, Menzer Dieter & Ring Werner. 2002. Ammattina vaate. Porvoo: WSOY.

Jeffrey Michael & Evans Nathalie. 2011. Costing for the fashion industry. UK: Berg, Bloomsbury Publishing Plc.

The global textile and clothing industry. R.Shishoo. Woolshead publishing

Fletcher Kate. 2008. Sustainable Fashion and Textiles: Design Journeys. London: Earthscan

Internetlähteet

ATP (verkkosivu)

<http://www.atp.pt/gca/index.php?id=7> (luettu 15.11.2017)

BSCI (verkkosivu)

<http://www.bsci-intl.org/content/what-we-do-0> (luettu 21.10.2017)

CIE (verkkosivu)

<http://consejointertextil.com/en/#mision> (luettu 15.11.2017)

ECTA, (verkkosivu)

<https://www.textile.ee/en/> (luettu 15.11.2017)

Eurostat (verkkosivu)

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=earn_mw_cur&lang=en
(luettu 21.10.2017)

Euratex (verkkosivu)

<http://euratex.eu/about-uratex/who-we-are/> (luettu 25.10. 2017)

Eurofound (verkkosivu)

<https://www.eurofound.europa.eu/fi/about-eurofound> (luettu 27.10. 2017)

EU- ympäristömerkki (verkkosivu)

<http://eu-ymparistomerkki.fi/eu-ymparistomerkki/> (luettu 24.10.2017)

Fair labour (verkkosivu)

<http://www.fairlabor.org/> (luettu 11.10.2017)

Finlayson (verkkosivu)

<https://www.finlayson.fi/pages/tuotantomme> (luettu 11.9.2017)

GOTS (verkkosivu)

<http://www.global-standard.org/the-standard/general-description.html> (luettu 24.10.2017)

ILO (verkkosivu)

<http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/lang--en/index.htm> (luettu 21.10.2017)

Ilmasto-opas (verkkosivu)

<https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/e25090fe-19b6-40ae-a65b-78b901433a2a/kestava-tuotesuunnittelu.html> (luettu 10.11.2017)

Inditex (verkkosivu)

<https://www.inditex.com/en/about-us/who-we-are> (luettu 17.11.2017)

Kuula + Jylhä (verkkosivu)

<http://kuulajylha.com/> (luettu 9.10. 2017)

Made by finland (verkkosivu)

<https://madebyfinland.suomalainentyo.fi/2017/10/09/yrityksilta-halutaan-avoimuutta-ja-lapinakyvyytta-tervetuloa-meille-viikko-alkaa-tanaan-ja-avaa-nakymat-suomalaisyrittysiin/> (luettu 28.10.2017)

Marimekko, tuotantopaikat (verkkosivu)

http://company.marimekko.fi/sites/default/files/upload/Marimekon%20toimittaja-%20ja%20tehdaslista%202017_p%C3%A4ivitetty_06_2017.pdf (luettu 11.9.2017)

Palkansaajien tutkimuslaitos, Suomalainen palkkataso vertailussa (verkkajulkaisu)

<http://www.labour.fi/tutkimusjulkaisut/raportteja/raportteja-29/> (luettu 12.11.2017)

PIOT (verkkosivu)

<http://www.textiles.pl/en/about> (luettu 15.11.2017)

Printscorpio (verkkosivu)

http://www.printscorpio.fi/index.php?PAGE=11&NODE_ID=11&LANG=1 (luettu 3.11.2017)

Puhtaat Vaatteet (verkkosivu)

<http://puhtaatvaatteet-fi-bin.directo.fi/@Bin/3c573831ce26c452ff165e93791776c5/1507716424/application/pdf/217735/Stitched%20up%20-%20Poverty%20wages%20for%20garment%20workers%20in%20Eastern%20Europe%20and%20Turkey,%20The%20Clean%20clothes%20Campaign,%202014.pdf> (luettu 21.10.2017)

SASK (verkkosivu)

<http://www.sask.fi/toiminta> (luettu 10.11.2017)

SMI (verkkosivu)

<http://www.sistemamodaitalia.com/it/federazione/statuto> (luettu 15.11.2017)

Suomalainen työ/ Design From Finland (verkkosivu)

<https://suomalainentyo.fi/yrityksille/design-from-finland/> (luettu 28.10.2017)

Suomen Tekstiili & Muoti (verkkosivu)

<https://www.stjm.fi/liitto/liiton-yleiskuvaus/> (luettu 10.11.2017)
Suomentekstiili & muoti, Vastuullisuuskäsikirja 2016.
https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/stjm/stjm_vastuullisuuskasikirja-2016.pdf

True Colours Design (verkkosivu)
<https://tcdesign.fi/pages/about-us> (luettu 15.9.2017)

Weecos (verkkosivu)
<https://www.weecos.com/fi> (luettu 20.10.2017)

WGSN (verkkosivu)
<https://www.wgsn.com/en/> (luettu 14.11.2017)

Yle, Sairas pyhä ganges, uutisartikkeli (verkkosivu)
<https://yle.fi/uutiset/3-9885453> (luettu 21.10.2017)

ÖKÖ-tex (verkkosivu)
https://www.oeko-tex.com/en/business/certifications_and_services/ots_100/ots_100_start.xhtml (luettu 24.10.2017)

Kuvalähteet

Kuva 1. Viitekehys.
Tekijän oma kuva.

Kuva 2. True Colours Design, Vibe laudeliina (kuvannut Sari Taipale)
<https://tcdesign.fi/products/laudeliina-vibe>, Virna keittiöpyyhe (kuvannut Frida Streiner)
<https://tcdesign.fi/products/virna-keittiopyyhe-vihrea> (luettu 20.10.2017)

Kuva 3. Design From Finland- merkki
<https://madebyfinland.suomalainentyo.fi/> (14.11.2017)

Kuva 4. Suunnittelun lähtökohdat.
Tekijän oma kuva.

Kuva 5. Inspiraatio moodboard kuoseille.
Musta maalaus 1: tekijän omakuva, musta maalaus 2: tekijän oma kuva,
<https://fi.pinterest.com/pin/305470787215494623/> (7.11.2017),
<https://fi.pinterest.com/pin/489696159467267557/> (7.11.2017),
<https://fi.pinterest.com/pin/327285097905164819/> (7.11.2017),
<https://fi.pinterest.com/pin/297308012874290745/> (7.11.2017)

Kuva 6. Kuosiluonnoksia.
Tekijän oma kuva.

Kuva 7. Kuosiehdotus 1.
Tekijän oma kuva.

Kuva 8. Kuosiehdotus 2.
Tekijän oma kuva.

Kuva 9. Luonnoksia laukuista.
Tekijän oma kuva.

Kuva 10. Luonnoksia laukuista.
Tekijän oma kuva.

Kuva 11. Tekninen kuva olkalaukusta.
Tekijän oma kuva.

Kuva 12. Tekninen kuva ostoslaukusta.
Tekijän oma kuva.

Kuva 13. Ostoslaukku.
Tekijän oma kuva.

Kuva 14. Olkalaukku.
Tekijän oma kuva.

Kuva 15. Laukkumallisto.
Tekijän oma kuva.

Kuva 16. Kartoitettavat maat Euroopassa.
Tekijän oma kuva.

Kuva 17. Kaavio palkoista.
Tekijän oma kuva.

Kuva 18. Keskipalkat Euroopassa vuonna 2011. Suomalainen palkkataso EU- vertailussa julkaisu. 2014.
<http://www.labour.fi/tutkimusjulkaisut/raportteja/raportteja-29/> (12.11.2017)

Kuva 19. Marimekon tuotantopaikat, kuvakaappaus
https://www.marimekko.com/fi_fi/meista/vastuullisuus/supply-chain (20.9.2017)

Kuva 20. Kaavio löydetyistä tuotanto- ja materiaalityöimijoista.
Tekijän kuva.

Suulliset lähteet

Sari Taipale, True Colours Design 13.10.2017, 26.10.2017, 3.11.2017.

